

Videóinterjúk használata a tanórán

Az alábbi dokumentumban szeretnénk segítséget nyújtani a USC Soá Alapítvány videóinterjúinak tanórai és a tanórán kívüli pedagógiai munkában történő felhasználásában.

A videóinterjúkra épülő tananyagok, feladatok és forrásanyagok az iWitness portálon találhatóak (iwitness.usc.edu).

Az interjúk felelős használatával:

- személyesebbé tehetjük a múlt eseményeit
- elősegíthetjük, hogy a diákok egyéni perspektívából szemlélve, kritikusan gondolkodjanak olyan egyetemes témákról, mint pl. felelősség, sokszínűség, igazság, stb.
- segíthetünk abban, hogy a diákok érzékenyen viszonyuljanak a történetekhez, és megértsék, milyen fontos, értékes információforrások ezek a történetek.

Útmutató a videóinterjúkkal való hatékony oktatáshoz

Célok meghatározása

A kívánt tanulási eredmények eléréséhez előre határozzuk meg, milyen pedagógiai célokat szeretnénk elérni a videóinterjúk használatával.

- Figyeljünk arra is, hogy a diákok megértsék, miért használunk videóinterjúkat a választott téma feldolgozásához.
- Gondoljuk végig, hogy a tantervbe hová integrálhatók legjobban a videóinterjú tananyagok.

Célközönség ismerete

A videóinterjúk oktatásban való használata során kulcsfontosságú, hogy a tanár jól ismerje célközönségét és diákjai tudásához, képességeihez alkalmazkodva válassza ki a

tanítandó tartalmakat..

- Gondoljuk végig, hogy diákjaink milyen előzetes tudással rendelkeznek és milyen valós ismereteik vannak. Ez megkönnyíti a megfelelő videóinterjú kiválasztását és azt, hogy mennyi háttérismeretet kell nyújtani.

Történelmi kontextus biztosítása

Nézzünk utána azoknak az eseményeknek, az események körülményeinek, amelyekről az interjúalany beszél: hol és mikor történt az adott esemény, mik a történelmi körülmények, milyen egyéb tényezőket érdemes ismerni az eseménnyel kapcsolatban, stb. Ezeket az információkat tegyük elérhetővé a diákok számára, hogy jobban megértsék az interjúalany és a környezetében lévő emberek választásait, motivációit, döntéseit.

- Ahhoz, hogy az interjúalany által leírt események körülményeit megismerjük, egyéb elsődleges és másodlagos források tanulmányozására is szükség van. Ezek lehetnek tárgyak, fotók, történelmi dokumentumok, naplók, irodalmi alkotások, stb. Ezek a források kontextust teremtenek a kevesebb háttérismerettel rendelkező diákok számára is.
- A kiegészítő információkat a videóinterjúk megtekintése előtt, közben és után is megoszthatjuk a diákokkal. Így könnyebben értik meg és értelmezik az interjúban szereplő választásokat, motivációkat, döntéseket, cselekvéseket vagy éppen azok hiányát.
- Többször is nézzük meg az interjúrészleteket.

Értelmezések elősegítése

Bátorítsuk a diákokat, hogy az interjú körülményeit is vizsgálják meg. Ezáltal a médium lehetővé teszi a diákok médiaműveltségének fejlesztését, hiszen kritikai elemzés alá kell vonniuk a forrást magát: Ki a beszélő? Miért osztja meg történetét? Kinek beszél? Milyen körülmények között?, stb.

- A forrás értelmezésével és elemzésével tehát fejlesztjük a diákok médiaműveltségét: Ki a beszélő? Miért osztja meg történetét? Ki a kérdező?, stb.

Egyéb források integrálása

Az egyéb elsődleges és másodlagos források használata (fotók, történelmi dokumentumok, tárgyak, idővonalak, filmek, naplók, stb.) egyrészt segíti a kontextus megértését, másrészt kiinduló pontként szolgál összehasonlító forráselemzési feladatokhoz is.

A videóinterjúk átgondolt kiválasztása és megfelelő szerkesztése

Azt, hogy miként használjuk fel a videóinterjút, a tananyag és a tanóra pedagógiai céljai és a tervezett tanulási eredmények határozzák meg. Alapvető, hogy olyan interjú(ka)t válasszunk, amely illeszkedik a tananyaghoz és a fenti célokat szolgálja.

A Vizuális Történelmi Archívum teljes egészében, vágatlanul megőrzött élettörténeteket tartalmaz.

Az interjúk szerkesztése és vágása komoly feladat: a mi felelőségünk, hogy az interjú integritása ne sérüljön.

- Olyan videóklipet válasszunk, melyek elősegítik, hogy a diákokat az adott témát jobban megértsék.
Pl: A klipek hogyan mutatják be, vagy hogyan teszik értelmezhetővé a tananyagban szereplő fogalmakat, történelmi helyzetet, stb.
- Határozzuk meg, hogy az óratervbe hová illeszthető be leginkább az interjú. Pl: a tananyag vagy tanóra elejére, közepére vagy végére tegyük-e az interjút? Óratervünk vagy tananyagunk hogyan segíti az interjúklip értelmezését? Milyen kontextusba helyezi azt?

Videóinterjúk használata diákokkal – ötletek, javaslatok

Fogalmak meghatározása és elfogadott szóhasználat

- Adjunk a diákoknak szöveget, mely a tananyag során előkerülő szavakat és kifejezéseket, illetve azok definícióit tartalmazza. Jelöljük meg a gyakran előforduló, valamint a témához kifejezetten kapcsolódó szavakat.

Lehetséges feladatok a videóinterjú megtekintése előtt

- *Előzetes válaszok:*

Az interjúkhoz kapcsolódó igaz/hamis állítások – majd a válaszok értelmezése és megvitatása az interjúrészletek megtekintése után.

- *Mit tudok? – Mit szeretnék megtudni? – Mit tanultam?*

A diákok lejegyzik, hogy mit tudnak az adott kérdésről, történelmi időszakról vagy témáról, majd azt is, hogy mit szeretnének megtudni róla. Az interjúval való munka után reflektálnak arra, hogy mit tanultak az adott kérdésről.

- *Életrajz:*

Adjunk a diákoknak háttérinformációt az interjúalanyról. Az alábbi alapinformációkat mindenképpen tartalmazza az interjúalanyról készített rövid életrajz:

- o születési hely és idő;
- o átélt tapasztalat (embermentő, zsidó túlélő, roma túlélő, stb.);
- o az interjúkészítés helye és ideje;
- o valamint minden olyan egyéb, lényeges információ, mely segíti a diákokat az interjú kontextusának megértésében.

Lehetséges feladatok a videóinterjú megtekintése során

- **Információmentés:**

Az interjúrészlet megtekintése után a diákok kiválasztanak 1-3 információt, amelyhez az interjúból jutottak és ezeket megosztják társaikkal.

A kiválasztott elemek lehetnek pl.:

- o egy-egy ismerős témához vagy más ismert dologhoz kapcsolódó új információ;
- o gondolatébresztő, továbbgondolásra készítő információk;
- o olyan idézetek, melyekhez a diákok személyesen kapcsolódni tudnak.
- **Lényegkiemelés:**

A diákok olyan kulcsszavakat és kifejezéseket emelnek ki az interjúból, amelyek kifejezik az elbeszélte történet lényegét. Segítségképpen használhatják az alapkérdéseket: Ki? Mit? Mikor? Hol? Miért? és Hogyan?

- **Szintezett kérdések:**

A diákok 1. vagy 2. szintű kérdéseket írnak vagy tesznek fel.

1. szintű kérdések: a történet részleteire vonatkozó kérdések
2. szintű kérdések: az információkat összehasonlító/összevető/szembeállító kérdések.

Hagyjunk elegendő időt a tanultak feldolgozására

- **Gondolatok összevetése:**

A diákok számára meghatározott idő áll rendelkezésre, hogy egy-egy gondolatukat megfogalmazzák, majd párjukkal összehasonlítsák és megvitassák azokat..

- **Jegyzetelés (T-táblázat):**

A táblázat bal oldali oszlopába a diákok kijegyzetelik az interjúban elhangzott információkat (nem idéznek, hanem saját szavaikkal fogalmazzák meg), majd a jobb oldali oszlopba a jegyzethez kapcsolódó kérdéseiket, gondolataikat jegyzik le.

- **Mondatvázak:**

A diákok a tanár által megadott hiányos vagy nyitott mondatokat használják, hogy meg tudják fogalmazni gondolataikat. Ezzel a feladattal nyelvi kifejezőkészségük/íráskészségük is fejlődik. Pl:

- o "Annak alapján amit ..... mondott az interjújában, azt gondolom, hogy ....."
- o "Az első és a második interjúklip közötti kapcsolatot az mutatja, hogy mindkettő....."
- o "Az interjú ellentmond annak, amit korábban ..... órán tanultunk, mert ....."

Az interjú feldolgozása után szánjunk időt a reflexiókra

- **Szófelhő:**

A diákok tanári instrukciók alapján szófelhőt készítenek, vagy a tanár által előre elkészített szófelhő szavaiból és kifejezéseiből válogatva, azokat felhasználva rövid összefoglalót írnak az interjúhoz kapcsolódóan.

- **Kapcsolódások:**

Szövegközi kapcsolatok (text to text), személyes kapcsolatok (text to self), kapcsolatok általános eseményekhez (text to world)

Szövegközi kapcsolatok (text to text) – a diákok kapcsolatokat keresnek a videóklip és más információforrás (szöveg, film, kép, történet, könyv, stb.) között.

Személyes kapcsolatok (text to self) – a diákok kapcsolatokat keresnek saját személyes tapasztalataikkal, saját életükből vett eseményekkel és helyzetekkel

Kapcsolatok általános eseményekhez (text to world) – a diákok kapcsolatokat keresnek a világ eseményeivel (napjainkban , illetve más történelmi korokban), társadalmi és politikai kérdésekkel.

A videóinterjú mint elsődleges forrás

- *Retorikai háromszög*

Az interjú feldolgozásakor a diákok a logosz (értelem), a pathos (érzelem) és az ethosz (személyes hitelesség) megnyilvánulásának kérdéseit járják körül.

- *Alapos olvasás (Close Reading)*

Az interjú értelmezésekor a diákok egyes részletekre figyelnek, melyek pl. lehetnek:

- o az interjúalany háttere (életkor, nem, helyszín),
- o az események idején átélt élmények,
- o az interjú készítésének időpontja.

Hogyan befolyásolják mindezek azt, ahogyan az interjúalany elmeséli a történetét? Hogyan változhat az emlékezet az idők során?

- *Szintezett kérdések:*

A diákok 3. vagy 4. szintű kérdéseket írnak vagy tesznek fel.

3. szintű kérdések: érvelést vagy magyarázatot igénylő kérdések
4. szintű kérdések: egyes állításokat alátámasztó bizonyítékokra vonatkozó kérdések.

Tegyük a diákok számára relevánssá a témákat

- *Kapcsolódások:*

Szövegközi kapcsolatok (text to text), személyes kapcsolatok (text to self), kapcsolatok általános eseményekhez (text to world)

Szövegközi kapcsolatok (text to text) – a diákok kapcsolatokat keresnek a videóklip és más információforrás (szöveg, film, kép, történet, könyv, stb.) között.

Személyes kapcsolatok (text to self) – a diákok személyes kapcsolatokat keresnek saját személyes tapasztalataikkal, saját életükből vett eseményekkel és helyzetekkel

Kapcsolatok általános eseményekhez (text to world) – a diákok kapcsolatokat keresnek a világ eseményeivel (napjainkban, illetve más történelmi korokban), társadalmi és politikai kérdésekkel.

- *Íráskészség, szövegalkotás:*

A diákok írásbeli feladat segítségével dolgozzák fel a tanultakat és reflektálnak a felmerült kérdésekre, kiemelten arra, hogy ők és közösségeik hogyan viszonyulnak ezekhez a kérdésekhez, mennyiben relevánsak azok a számukra.. Pl: versben, naplóbemjegyzésben, blogbemjegyzésben fejezhetik ki gondolataikat

- *Szintezett kérdések:*

A diákok 2., 3. vagy 4. szintű kérdéseket írnak vagy tesznek fel.

2. szintű kérdések: az információkat összehasonlító/összevető/szembeállító kérdés

3. szintű kérdések: érvelést vagy magyarázatot igénylő kérdések
4. szintű kérdések: egyes állításokat alátámasztó bizonyítékokra vonatkozó kérdések.

(A javaslatok és feladatok összeállításakor a konstruktivista pedagógia irányelveit vettük figyelembe.)